TEMA-CHEIE[1]
Art. 7
Crime internaționale

(Ultima actualizare: 28/02/2025)

Introducere

Deși Curtea nu are sarcina de a se pronunța asupra răspunderii penale individuale a unui reclamant, art. 7 § 1 impune ca aceasta să verifice dacă, la momentul relevant, condamnarea și pedeapsa aplicată reclamantului aveau o bază legală; trebuie să se asigure, în special, că soluția la care au ajuns instanțele interne competente este compatibilă cu art. 7 din Convenție [*Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 161]. În acest context, în cazul în care condamnarea s-a bazat pe o infracțiune potrivit dreptului internațional (de exemplu, genocid, crime împotriva umanității, crime de război), Curtea este obligată să aprecieze dacă faptele săvârșite de reclamant constituiau, la momentul săvârșirii lor, respectiva infracțiune specifică potrivit dreptului internațional. În cadrul acestui demers, Curtea nu are sarcina de a încerca să stabilească cu autoritate definiția sau semnificația unei infracțiuni specifice în temeiul dreptului internațional.

Principii generale extrase din jurisprudența actuală, astfel cum se aplică în cazul condamnărilor la nivel național pentru crime internaționale

- În temeiul art. 7 § 1, Curtea are o dublă sarcină: în primul rând, trebuie să analizeze dacă exista o bază legală suficient de clară - având în vedere stadiul legislației la momentul săvârșirii faptelor de către reclamant - pentru ca reclamantul să fie condamnat pentru crime internaționale; în al doilea rând, trebuie să examineze dacă respectivele crime internaționale pentru care a fost condamnat reclamantul erau definite de lege cu suficientă accesibilitate și previzibilitate, astfel încât persoana în cauză să fi putut ști, la momentul faptelor, ce acțiuni și inacțiuni erau de natură să angajeze răspunderea sa penală pentru astfel de crime și să fi putut să își ajusteze comportamentul în consecință [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 187; *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 162].
- În aceste tipuri de cauze, Curtea are sarcina de a examina dacă deciziile instanțelor interne competente sunt compatibile cu art. 7 din Convenție, chiar dacă există diferențe între abordarea juridică și motivarea Curții, pe de o parte, și cele dezvoltate de instanțele interne relevante, pe de altă parte [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 198].
- În cazul în care condamnarea s-a bazat pe **dispoziții interne** care încorporează/definesc o crimă internațională și care nu erau în vigoare la momentul faptelor, aceasta ar constitui o încălcare a art. 7 din Convenție (principiul neretroactivității legislației penale), cu excepția cazului în care se poate stabili că respectiva condamnare s-a bazat pe dreptul internațional aplicabil la momentul relevant [*Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 166; *Šimšić împotriva Bosniei și Herțegovinei* (dec.), 2012]. În cazul în care condamnarea s-a întemeiat

[1] Întocmită de Grefă. Nu obligă Curtea.

Prezenta traducere este publicată cu acordul Consiliului Europei și al Curții Europene a Drepturilor Omului și reprezintă responsabilitatea exclusivă a Institutului European din România.

pe dispoziții interne care erau în vigoare la momentul faptelor și, prin urmare, nu au fost aplicate retroactiv, Curtea poate fi totuși obligată să examineze condamnarea din perspectiva principiilor dreptului internațional, în special în cazul în care instanțele interne au utilizat argumente întemeiate pe aceste principii [*K.-H.W. împotriva Germaniei* (MC), 2001, pct. 50 și 92-93, cu privire la normele de drept internațional privind protecția drepturilor omului; *Jorgic împotriva Germaniei*, 2007, pct. 109-114, cu privire la definiția noțiunii de genocid].

- Dispozițiile interne pot să conțină o definiție a unei crime internaționale mai cuprinzătoare decât cea enunțată în dreptul internațional, dar această definiție mai cuprinzătoare nu poate fi aplicată retroactiv de instanțele naționale [a se vedea, cu titlu de exemplu, *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 181 și 184, cu privire la definiția extinsă a genocidului, formulată de Lituania pentru a include „grupurile politice"; a se vedea și *Drėlingas împotriva Lituaniei*, 2019, pct. 107]. În cazul în care, la momentul faptelor, existau diferite interpretări posibile ale unei crime internaționale, o interpretare cuprinzătoare adoptată de instanțele naționale nu contravine art. 7 atât timp cât este conformă cu substanța infracțiunii în cauză și dacă reclamantul nu ar fi putut să beneficieze de o definiție mai restrânsă dată de alte autorități la momentul faptelor (*Jorgic împotriva Germaniei*, 2007, pct. 109-114, în care reclamantul a fost prima persoană condamnată pentru genocid în temeiul unei dispoziții din Codul penal, iar interpretarea dată de instanțele germane infracțiunii de genocid a fost mai extinsă decât cea dezvoltată ulterior de Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie și de Curtea Internațională de Justiție).
- Principiul potrivit căruia art. 7 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea progresivă a normelor privind răspunderea penală prin interpretarea judiciară a fiecărei cauze în parte, cu condiția ca rezultatul să fie concordant cu substanța infracțiunii și previzibil în mod rezonabil, se aplică în egală măsură dezvoltării dreptului național, precum și a dreptului internațional (*Milanković împotriva Croației*, 2022, pct. 59-60).
- Pentru a stabili dacă a existat **o bază legală suficient de clară în dreptul internațional** pentru condamnarea reclamantului, Curtea trebuie să examineze stadiul dreptului internațional aplicabil la momentul faptelor, inclusiv **dreptul tratatelor** [Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 1966, în *Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (MC), 2001, pct. 90-105; Convenția din 1948 pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid, în *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 170; *Drėlingas împotriva Lituaniei*, 2019, pct. 103 și 108] și/sau **dreptul internațional cutumiar** [a se vedea definiția dată crimelor împotriva umanității în 1956, în *Korbely împotriva Ungariei* (MC), 2008, pct. 78-85; a se vedea definiția pentru genocid dată de dreptul internațional cutumiar în 1953, în *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 171-175; definiția pentru crimele de război dată de legile și cutumele războiului în 1944, în *Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 205-227; interzicerea, în dreptul internațional cutumiar, a utilizării gazului muștar în conflictele internaționale, în *Van Anraat împotriva Țărilor de Jos* (dec.), 2010, pct. 86-92; și existența responsabilității de comandă pentru crimele de război în timpul unui conflict armat intern din 1991, în *Milanković împotriva Croației*, 2022, pct. 52-66].
- În ceea ce privește **accesibilitatea** bazei legale pentru condamnare, Curtea poate fi obligată să verifice dacă un anumit tratat internațional a fost adoptat și semnat [Convenția din 1948 pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid, în *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 167-168, în care faptele au fost săvârșite anterior ratificării tratatului de către URSS] sau dacă tratatul respectiv a fost transpus în legislația națională și dacă a făcut obiectul unei publicări oficiale [a se vedea, de exemplu, Convențiile de la Geneva din 1949, în *Korbely împotriva Ungariei* (MC), 2008, pct. 74-75; a se vedea totuși, pentru o examinare coroborată a accesibilității și a previzibilității definiției crimelor de război în lumina legilor și

a cutumelor internaționale ale războiului - care nu au făcut obiectul unei publicări oficiale - *Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 234-239 și 244; și *Milanković împotriva Croației*, 2022, pct. 62-63].

- Atunci când examinează **previzibilitatea** bazei legale a condamnării, Curtea ține seama de conținutul actului în discuție, de domeniul pe care este menit să îl acopere, precum și de numărul și statutul destinatarilor acestuia. De exemplu, în ceea ce privește statutul persoanelor condamnate, Curtea a ținut seama de situația specială a unor politicieni care dețineau funcții înalte în aparatul de stat al Republicii Democrate Germane (RDG) [*Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (MC), 2001, pct. 78], a unui comandant din armata sovietică în timpul celui de-al Doilea Război Mondial [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 211, 223 și 235-239], sau a unui comandant de poliție cu studii militare, care a fost ofițer în Croația la începutul anilor 1990 (*Milanković împotriva Croației*, 2022, pct. 64-66). În ceea ce privește răspunderea penală individuală a soldaților, Curtea a constatat că aceștia nu se pot conforma complet și orbește unor ordine care încalcă în mod flagrant nu numai legislația națională, ci și drepturile omului recunoscute la nivel internațional [*K.-H.W. împotriva Germaniei* (MC), 2001, pct. 75, cu privire la un polițist de frontieră din RDG care a acționat la ordinele superiorilor săi, și *Drėlingas împotriva Lituaniei*, 2019, pct. 99, în legătură cu un ofițer al KGB-ului care trebuie să fi înțeles clar care erau consecințele capturării a doi membri partizani ai Rezistenței, dintre care unul a fost condamnat la moarte și executat, iar celălalt deportat]. În cazul înlocuirii suveranității unui stat cu alta pe un anumit teritoriu sau al unei **schimbări de regim politic** pe teritoriul național, Curtea a considerat legitim ca un stat de drept să îi trimită în judecată pe cei care au săvârșit infracțiuni într-un regim anterior; în același mod, nu se poate imputa instanțelor dintr-un astfel de stat, care au succedat celor existente anterior, faptul că aplică și interpretează dispozițiile legale în vigoare la momentul faptelor în lumina principiilor care guvernează un stat de drept [*Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (MC), 2001, pct. 79-83; *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 159].
- Principiul legalității impune ca nu doar infracțiunile, ci și **pedepsele** corespunzătoare să fie în mod clar definite de lege. În ceea ce privește pedepsele pentru crimele internaționale, Curtea a subliniat, de exemplu, că, în cazul în care dreptul internațional nu stabilește cu suficientă claritate sancțiunile corespunzătoare unei anumite crime de război, o instanță națională ar putea, după ce a constatat vinovăția unui inculpat, să stabilească pedeapsa pe baza dreptului penal intern [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 212]. Cu toate acestea, la aplicarea dispozițiilor de drept intern privind aplicarea pedepselor, trebuie să fie respectat principiul neretroactivității pedepselor, prevăzut la art. 7 § 1 [a se vedea, cu titlu de exemplu, *Maktouf și Damjanović împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), 2013, pct. 68-75, în care Curtea a respins argumentul Guvernului potrivit căruia această normă ar trebui anulată în temeiul obligației de a pedepsi crimele de război, prevăzută de dreptul internațional umanitar].
- În ceea ce privește aspectul prescripției crimelor internaționale pentru care un reclamant a fost urmărit penal și condamnat, Curtea a considerat că aspectul **termenului de prescriere** aplicabil trebuie să fie soluționat în lumina dreptului internațional relevant în vigoare la momentul faptelor, în absența unor dispoziții interne aplicabile [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 228-233, în care Curtea a constatat că dreptul internațional relevant în vigoare la momentul faptelor nu stabilea niciun termen de prescripție pentru crimele de război, considerând așadar că urmărirea penală îndreptată împotriva reclamantului nu fusese niciodată prescrisă; a se vedea și *Kolk și Kislîi împotriva Estoniei* (dec.), 2006, și *Penart împotriva Estoniei* (dec.), 2006, în care Curtea a hotărât că, în conformitate cu dreptul internațional, crimele împotriva umanității sunt imprescriptibile].

- O condamnare pentru crime internaționale, pronunțată de instanțele naționale ale unui anumit stat, poate să privească fapte săvârșite de persoana în cauză în alt stat [*Jorgic împotriva Germaniei*, 2007, și *Van Anraat împotriva Țărilor de Jos* (dec.), 2010]. Problema **competenței** extrateritoriale sau **universale** a instanțelor naționale ale unui stat nu intră în sfera de aplicare a art. 7 [*Ould Dah împotriva Franței* (dec.), 2009], ci a dreptului la o instanță, stabilit de lege și consacrat la art. 6 § 1 și la art. 5 § 1 lit. a) din Convenție („detenție legală după condamnarea pronunțată de către o instanță competentă") (*Jorgic împotriva Germaniei*, 2007, pct. 64-72, referitoare la o condamnare pentru acte de genocid comise în Bosnia și Herțegovina). Totuși, atunci când instanțele naționale ale unui stat condamnă o persoană în temeiul jurisdicției penale universale, aplicarea legislației interne în detrimentul legislației statului în care au fost săvârșite faptele poate fi examinată din perspectiva art. 7 [*Ould Dah împotriva Franței* (dec.), 2009, o cauză referitoare la condamnarea unui ofițer mauritan de către instanțele franceze pentru acte de tortură și de barbarie săvârșite în Mauritania, în care Curtea a considerat că aplicarea legislației penale franceze în defavoarea unei legi de amnistiere mauritane nu era incompatibilă cu principiul legalității].
- În cele din urmă, Curtea a precizat că se poate considera că art. 7 § 1 cuprinde norma generală a neretroactivității și că **art. 7 § 2** („[...] o acțiune sau [...] o omisiune care [...] era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate") reprezintă doar o clarificare contextuală a părții referitoare la răspundere a acestei norme, care a fost adăugată pentru a elimina orice îndoială privind legalitatea urmăririlor penale de după cel de-al Doilea Război Mondial împotriva autorilor crimelor săvârșite în timpul acestui război [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 186; *Maktouf și Damjanović împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), 2013, pct. 72]. În consecință, în cazul în care condamnarea a fost justificată în temeiul art. 7 § 1, deoarece faptele constituiau o infracțiune în temeiul dreptului internațional, nu va fi necesar să se examineze de către Curte și aspectul dacă această condamnare a fost justificată în temeiul art. 7 § 2 [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 244-246]. Iar în cazul în care condamnarea nu a fost justificată în temeiul art. 7 § 1 și a vizat fapte săvârșite după cel de-al Doilea Război Mondial, art. 7 § 2 nu poate fi folosit ca bază legală alternativă pentru a justifica această condamnare [*Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 187-190].

Exemple notabile

Genocidul:

- *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015 - condamnare pentru genocidul (participarea la uciderea unor persoane care aparțineau unui grup politic) săvârșit asupra unor partizani lituanieni, în 1953;
- *Jorgic împotriva Germaniei*, 2007 - condamnare pentru genocidul (uciderea și vătămarea corporală gravă a membrilor unui grup protejat, cu intenția de a distruge grupul respectiv) săvârșit în Bosnia și Herțegovina, în 1992;
- *Drėlingas împotriva Lituaniei*, 2019 - condamnare pentru genocidul (participarea la o operațiune în care au fost capturate persoane care aparțineau unei părți importante a unui grup național și etnic protejat) săvârșit asupra partizanilor lituanieni, în 1956.

Crime împotriva umanității:

- *Korbely împotriva Ungariei* (MC), 2008 - condamnare pentru crime împotriva umanității (omorul săvârșit asupra mai multor civili și necombatanți protejați de articolul 3 comun Convențiilor de la Geneva) comise în 1956;

- *Papon împotriva Franței (nr. 2)* (dec.), 2001 - condamnare pentru crime împotriva umanității (complicitate la arestarea nelegală și detenția abuzivă a unor evrei deportați) comise în 1942 și 1944;
- *Kolk și Kislîi împotriva Estoniei* (dec.), 2006 și *Penart împotriva Estoniei* (dec.), 2006 - condamnare pentru crime împotriva umanității (deportarea populației civile/organizarea uciderii unor civili) comise în 1949 și, respectiv, în perioada 1953-1954;
- *Šimšić împotriva Bosniei și Herțegovinei* (dec.), 2012 - condamnare pentru crime împotriva umanității (persecuție) săvârșite în 1992.

Crime de război:

- *Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010 - condamnare pentru crime de război (rele tratamente, rănirea și uciderea combatanților sau civililor care au participat la ostilități; uciderea unei femei însărcinate prin incendiere; acte de trădare care au avut ca rezultat rănirea și uciderea unor persoane; atacuri asupra unor localități neprotejate) comise în 1944;
- *Maktouf și Damjanović împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), 2013 - condamnare pentru crime de război (luare de ostatici, tortură) comise în timpul războiului din perioada 1992-1995;
- *Milanković împotriva Croației*, 2022 - condamnare pentru crime de război săvârșite pe teritoriul Croației, la începutul anilor 1990, asupra populației civile sârbe și a unui prizonier de război, pe baza responsabilității de comandă.

Alte crime care decurg din obligațiile prevăzute de dreptul internațional:

- *Van Anraat împotriva Țărilor de Jos* (dec.), 2010 - condamnare pentru complicitate la încălcarea legilor și cutumelor de război în ceea ce privește atacurile cu gaz asupra populației kurde din nordul Irakului și de pe teritoriul Iranului din perioada 1980-1988 (furnizarea de produse chimice și materiale către Republica Irak);
- *Ould Dah împotriva Franței* (dec.), 2009 - condamnare pentru comiterea cu intenție de acte de tortură și barbarie față de anumite persoane în Mauritania, în perioada 1990-1991.

Recapitularea principiilor generale

- *Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (MC), 2001, pct. 49-50, 81-83;
- *Korbely împotriva Ungariei* (MC), 2008, pct. 69-73;
- *Kononov împotriva Letoniei* (MC), 2010, pct. 185-187, 198, 235-236 și 241;
- *Maktouf și Damjanović împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), 2013, pct. 66, 72 și 75;
- *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), 2015, pct. 153-161 și 188-189.

Teme conexe (dar diferite) legate de alte articole din Convenție

- Crime internaționale și obligații procedurale în temeiul art. 2 din Convenție: *Janowiec și alții împotriva Rusiei* (MC), 2013, pct. 149-151 (imprescriptibilitatea crimelor grave în temeiul dreptului internațional și competența *ratione temporis* a Curții); *Varnava și alții împotriva Turciei* (MC), 2009, pct. 147-149, 162-166 (obligația procedurală de anchetare a dispariților forțate, competența *ratione temporis* a Curții și regula termenului de șase luni); *Palić împotriva Bosniei și Herțegovinei*, 2011, pct. 63-71 (obligația procedurală de anchetare a dispariților forțate și a deceselor); *Georgia împotriva Rusiei (II)* (MC), 2021, pct. 323-337 (obligația procedurală de anchetare a evenimentelor care au avut loc după încetarea ostilităților, dar și a celor survenite în timpul ostilităților active, în contextul unui conflict armat internațional desfășurat în afara teritoriului statului, având în vedere

gravitatea crimelor pretins săvârșite - crime de război); *Hanan împotriva Germaniei* (MC), 2021, pct. 135-142, 198-236 (obligația procedurală de anchetare a deceselor în rândul civililor, care au avut loc în timpul unui conflict armat extrateritorial, și obligația conexă, în temeiul dreptului internațional umanitar, de anchetare a potențialelor crime de război).

- O „practică administrativă" contrară Convenției în contextul unui conflict armat internațional și după încetarea ostilităților active: *Georgia împotriva Rusiei (II)* (MC), 2021, pct. 213-222, 242-256, 272-281 și 296-301 („practici administrative" contrare art. 2, 3, 8 și art. 1 din Protocolul nr. 1 în ceea ce privește uciderea civililor, incendierea și jefuirea locuințelor și tratamentele inumane și degradante ulterioare; contrare art. 3 și 5 în ceea ce privește condițiile de detenție a civililor și tratamentul aplicat acestora; contrare art. 3 în ceea ce privește actele de tortură săvârșite asupra prizonierilor de război; contrare art. 2 din Protocolul nr. 4 în ceea ce privește imposibilitatea persoanelor strămutate în interiorul țării de a se întoarce în locuințele acestora).
- Definiția internațională a traficului de persoane și art. 4 din Convenție [*S.M. împotriva Croației* (MC), 2020, pct. 286-297].
- Definiția internațională a pirateriei, arestarea și detenția pentru acte de piraterie săvârșite în marea liberă, în temeiul art. 5 din Convenție (*Hassan și alții împotriva Franței*, 2014, pct. 61-68).
- Crime care decurg din dreptul internațional și dreptul de acces la o instanță, în temeiul art. 6 § 1 din Convenție: *Al-Adsani împotriva Regatului Unit* (MC), 2001, pct. 52-67 (imunitatea statelor în ceea ce privește acțiunile civile având ca obiect acte de tortură); *Jones și alții împotriva Regatului Unit*, 2014, pct. 186-215 (imunitatea statelor și agenților statului în ceea ce privește acțiunile civile având ca obiect acte de tortură); *Naït-Liman împotriva Elveției* (MC), 2018, pct. 173-220 (absența jurisdicției universale în ceea ce privește acțiunile civile având ca obiect acte de tortură); *Hussein și alții împotriva Belgiei*, 2021, pct. 59-74 (absența jurisdicției universale în ceea ce privește acțiunile civile având ca obiect crime prevăzute de dreptul internațional umanitar); *Sassi și Benchellali împotriva Franței* (dec.), 2024, pct. 54-66 (imunitatea de jurisdicție a statului în ceea ce privește acțiunile civile având ca obiect acte de tortură).
- Standardul probei imposibil de realizat, impus reclamanților care au solicitat despăgubiri pentru decesul unei rude în urma detenției și dispariției acesteia în timp ce se afla sub controlul agenților statului, în temeiul art. 6 § 1 (civil) și ținând seama de jurisprudența Curții referitoare la dispariții în temeiul art. 2 (*Baljak și alții împotriva Croației*, 2021, pct. 33-42).
- Negarea crimelor internaționale și a unor fapte istorice (negarea Holocaustului) din perspectiva art. 10 din Convenție: *Perinçek împotriva Elveției* (MC), 2015, pct. 209-212, 258-268.
- Declarații făcute în contextul apărării în timpul unui proces pentru crime de război, din perspectiva art. 10 al Convenției: *Miljević împotriva Croației*, 2020, pct. 44-83.
- Crime internaționale și amnistii în temeiul art. 4 din Protocolul nr. 7 (*ne bis in idem*): *Marguš împotriva Croației* (MC), 2014, pct. 124-141.
- Procedura/detenția în fața instanțelor penale internaționale și lipsa de competență *ratione personae* a Curții (art. 35): *Galić împotriva Țărilor de Jos* (dec.), 2009, pct. 30-49 (Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie); *Djokaba Lambi Longa împotriva Țărilor de Jos* (dec.), 2012, pct. 69-84 (Curtea Penală Internațională).

Trimiteri suplimentare

Ghiduri privind jurisprudența:

- Ghid privind terorismul

Altele:

- Conferință: Convenția europeană a drepturilor omului și crimele din trecut *(2016)*

PRINCIPALELE TRIMITERI JURISPRUDENȚIALE

Hotărâri de principiu:

- *Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (MC), nr. 34044/96 și alte 2 cereri, CEDO 2001-II (neîncălcarea art. 7).
- *Korbely împotriva Ungariei* (MC), nr. 9174/02, CEDO 2008 (încălcarea art. 7);
- *Kononov împotriva Letoniei* (MC), nr. 36376/04, CEDO 2010 (neîncălcarea art. 7);
- *Maktouf și Damjanović împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), nr. 2312/08 și 34179/08, CEDO 2013 (extrase) (încălcarea art. 7);
- *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), nr. 35343/05, CEDO 2015 (încălcarea art. 7).

Alte cauze care intră sub incidența art. 7:

- *K.-H.W. împotriva Germaniei* (MC), nr. 37201/97, CEDO 2001-II (extrase) (neîncălcarea art. 7);
- *Papon împotriva Franței (nr. 2)* (dec.), nr. 54210/00, CEDO 2001-XII (extrase) (inadmisibilă - în mod vădit nefondată);
- *Kolk și Kislyiy împotriva Estoniei* (dec.), nr. 23052/04 și 24018/04, CEDO 2006-I (inadmisibilă - în mod vădit nefondată);
- *Penart împotriva Estoniei* (dec.), nr. 14685/04, 24 ianuarie 2006 (inadmisibilă - în mod vădit nefondată);
- *Jorgic împotriva Germaniei*, nr. 74613/01, CEDO 2007-III (neîncălcarea art. 7);
- *Ould Dah împotriva Franței* (dec.), nr. 13113/03, CEDO 2009 (inadmisibilă - în mod vădit nefondată);
- *Van Anraat împotriva Țărilor de Jos* (dec.), nr. 65389/09, 6 iulie 2010 (inadmisibilă - în mod vădit nefondată);
- *Šimšić împotriva Bosniei și Herțegovinei* (dec.), nr. 51552/10, 10 aprilie 2012 (inadmisibilă - în mod vădit nefondată);
- *Drėlingas împotriva Lituaniei*, nr. 28859/16, 12 martie 2019 (neîncălcarea art. 7);
- *Milanković împotriva Croației*, nr. 3351/20, 20 ianuarie 2022 (neîncălcarea art. 7).